SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 53. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 20, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го БЕРЕЗНЯ 1991 Ч. 53. РІК XCVIII.

ПРОГОЛОСУВАЛИ ЗА СУВЕРЕННУ УКРАЇНУ У СКЛАДІ СССР

Київ (УНІАР). — Тут в понеділок, увечері, 18-го березня центральна виборча комісія оприлюднила попередні результати всесоюзного референдуму та республіканського опиту населення, але без урахуван ня даних у Львівщині, які надійшли останніми і не були включені у перший інформаційний звіт. Вранці 19-го березня на пленарному засіданні ВР України голова центральної комісії з проведення референдуму та опитування міністер юстиції УССР Віталій Бойко поінформував парлямент про результати обидвох плебісцитів з урахуванням даних у Львівщині. Однак він заявив, що досі не знає результатів опиту жителів трьох областей Галичини, що проводився з ініціятиви Галицької Асамблеї (спільної наради Львівської, Івано-Франківської та Тернопільської облрад). На думку Бойка, галицький опит має сумнівні правові підстави.

Згідно з офіційним повідомленням, участь у голосуванні взяли 83,5 відсотка мешканців республіки, які мали право голосу. З них за „горбачовський" варіянт союзу проголосували 70,5 відсотка, а понад 80 відсотків дали ствердну відповідь на запитання республіканського бюлетеня. Тверде „ні" на зформульоване у Кремлі запитання відповіли понад 25 відсотків учасників голосування, при чому значна частина з них віддали свої голоси за вхід України до складу суверенних держав на засадах декларації про державний суверенітет. Тих, хто вирішив не підтримувати Леоніда Кравчука, виявилося менше 20 відсотків.

Як і слід було очікувати, разюче відрізняються результати всесоюзного референдуму у східних і західних областях України. На Львівщині за „горбачовський" союз висловилися 16,4 відсотка учасників голосування, на Тернопільщині — 19.3, на Івано-Франківщині — 18. Натомість статус колоніяльних територій підтвердили більшість областей центральної і східної України. На Вінниччині ствердну відповідь на запитання всесоюзного бюлетеня дали 81.2 відсотка тих, хто голосував. На Донеччині — 84.5 відсотка. На Житомирщині — 81.7. На Кіровоградщині — 82.4. У Миколаївській області — 85.2. У Чернігівській — 87.3. В Криму — 87.6 відсотка. На Полтавщині — 78.8. На Сумщині — теж 78.8. На Харківщині — 75.8. На Херсонщині — 81.4 На Хмельниччині — 87.9. На Черкащині — 77.3. На Одещині — 82.1. В Луганській області — 86.3 відсотка. На Запоріжжі — в центрі колишньої козацької вольності — за союзне ярмо проголосувало 79.8 відсотка учасників референдуму. Більш втішні результати подарували Київщина — 66.9 відсотка, Закарпаття — 60.1 відсотка відповідей „да", Рівенщина — 54.2 та Волинь — 53.8 відсотка. Окремо слід виділити столицю— у Києві за Союз проголосували лише 44.6 відсотка проти — 55.4 відсотка киян.

Щодо результатів республіканського опитування громадської думки, то відповідні цифри такі: Одещина — за союз суверенних держав, до якого Україна увійде на засадах Декларації про державний суверенітет — 84.5 відсотка учасників голосування, Луганщина — 88.8, Житомирщина — 88.4, Запоріжжя — 86.6, Київщина — 84.6, Кіровоградщина — 89.5, Кримська АССР — 84.7, Миколаївщина — 87.7, Чернігівщина — 90.3, Полтавщина — понад 88 відсотків, Рівенщина — 79.6, Сумщина — 87.1, Харківщина — 83.8, Херсонщина — 87.4, Хмельниччина — 87.9, Чер-

(Закінчення на стор. 3)

„Мрія" повезла комп'ютери до Києва

Мейплвуд, Н.Дж. — На літаку „Мрія", який повіз ліки та медичну апаратуру від Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ), була також слідуюча партія комп'ютерів для україномовних шкіл України.

Д-р Роман Воронка, технічний заступник голови ФДДЧ, повідомив, що 78 комп'ютерних систем були навантажені на „Мрію". Усі ці системи зукраїнізовані і у Києві будуть забезпечені новими шкільними програмами, які безкоштовно розробили професори Київського Політехнічного Інституту. Від червня 1990 року ФДДЧ вислав 188 систем вартости 240,000 дол. Фонди на ці системи дарувало подружжя Іванна та Маріян Коць, доброчинна фундація „Думки про віру", яку очолює пастор Ярослав Шепелявець та інші жертводавці.

Пастор Шепелявець та М. Коць відлетіли 13-го березня до Києва, щоб особисто допомогти Товариству Української Мови та міністерству освіти при роздачі систем. У цю партію комп'ютерів включині три системи для Середньої Школи ч. 1 у Львові. Їх закупили випускники та учні Української Академічної Гімназії у Львові для своєї альма матер.

Окружний Комітет УНСоюзу у Клівленді відбув Річні збори

Клівленд. — У суботу, 2-го березня, у залі церкви св. Йосафата у Пармі, Огайо, відбулися Річні збори Округи УНСоюзу.

Збори відкрив уступаючий голова, головний радний мґр Василь Ліщинецький, та привітав присутню Уляну Дячук, головного предсідника УНСоюзу, та головного контролера Тараса Шмаґалу.

У висліді виборів до Управи Округи на 1991 рік увійшли: мґр В. Ліщинецький, голова; Марія Бобечко, секретар; Богдан Семків, касир.

Мґр В. Ліщинецький

У звітах членів Управи за 1990 рік мґр Ліщинецький подав, що в минулому році відбулася чергова Конвенція УНСоюзу, Річні збори Округи і організаційні збори в осені, присвячені новій пенсійній грамоті. При кожній нагоді у громадській праці він давав привіт від УНСоюзу. Мґр В. Ліщинецький також здав звіт з фінансового стану каси за касира Округи.

У дискусії над звітами присвячено багато уваги концертам груп з України. Присутні ствердили, що відчувається потреба координації запрошень груп з України. Опісля голова Округи попросив до слова головного предсідника УНСоюзу У. Дячук.

У своєму слові вона подякувала за приєднання 41 нових членів у 1990 році. У цій праці були активні дев'ять Відділів. Перше місце взяла Марія Капраль, Відділ 112-ий, яка зорганізувала вісім нових членів. На другому місці є Відділ 102-ий, секретар якого Микола Бобечко приєднав сім нових членів. Секретар Відділу 358 д-р Зенон Голубець забезпечив шість нових членів, а Я. Кришталович, Відділ 222-ий, придбав п'ять членів. По чотири нових члени здобули Ґеновефа Жеребняк і В. Владика, довголітні секретарі Відділів 180-го і 364-го. Богдан Семків, Відділ 240-ий придбав для свого Відділу трьох членів, а по два члени вступили до Відділів 233-го і 336-го, завдяки їхнім секретарям Тетяні Сілецькій і В. Шмагло. Дуже шкода, що все ж таки 10 Відділів не були організаційно активні, що вплинуло на факт, що Округа за минулий рік втратила 129 членів.

У. Дячук подякувала всім організаторам за виявлену турботу за ріст УНСоюзу і просила не забувати про постійну потребу активно здобувати нових членів.

У дальших звітах У. Дячук подала, що майно організації зросло у попередньому році тільки на 320,300 дол. Великим видатком була сума 407,000 дол., виплачена за минулу Конвенцію. Членам видано дивіденду у висоті майже півтора мільйона долярів.

У. Дячук підкреслила важливість союзових публікацій та велику фінансову допомогу УНСоюзу для їх втримання. Опісля головний предсідник звітувала про Фонд Відродження України — УНС, встановлення Комітету Політичної Акції, про пресове бюро УНСоюзу у Києві, Бюро у Вашінґтоні, приготування до 100-ліття та плянування професійного відділу продажу забезпечення і про нову пенсійну грамоту.

По закінченні присутні брали активну участь у запитах відносно порушених У. Дячук справ.

Дата зустрічі на вершинах знову перенесена

Москва. — Переговори державного секретаря Джеймса Бейкера з генеральним секретарем Міхаїлом Ґорбачовим і міністром закордонних справ СССР Олександром Безсмертних не зрушили з мертвої точки переговорів про роззброєння, що, у свою чергу, знову відсунуло запляновану зустріч на вершинах. Президент Джордж Буш і М. Ґорбачов погодилися, що зустрічатися є сенс лише тоді, коли буде підписаний договір про зменшення стратегічних озброєнь. Зустріч, запланована спочатку на лютий, не відбудеться, мабуть, навіть у травні-червні.

У п'ятницю аґентство ТАСС розповсюдило коментар, в якому цитує висловлювання „високопоставленого совєтського дипломата". Дипломат обвинувачує у відсутності проґресу на переговорах у справі роззброєння Адміністрацію Джорджа Буша. Він твердить, що Білий Дім відмовляється прийняти „політичне рішення" для успішного завершення переговорів. „Чесно кажучи, — обурюється він, — Вашінґтон не бажає йти на будь-який компроміс".

В інтерв'ю кореспондентові „Ню Йорк Таймс" один із співробітників Державного департаменту, який супроводив Бейкера, назвав совєтські обвинувачення „димовою завісою", мета якої — приховати факти, що стосуються переговорів. „Ми йшли на компроміси, — сказав він. — Але ми не маємо наміру уступати їм (совєтській стороні) лише тому, що вони мають внутрішні проблеми".

Внутрішні проблеми, на думку американської адміністрації, — тиск на ґорбачовський уряд зі сторони армії, КҐБ і військово-промислового комплексу. Ці сили вважають, що Ґорбачов і так досить „уступив" З'єднаним Стейтам.

Основні протиріччя в позиціях ЗСА і СССР стосуються проблеми взаємної перевірки виконання підписаних угод. Досі сторони не договорилися про перевірку підприємств, які випускають ракети. Сторони не договорилися про те, як перевіряти виконання зобов'язань не модернізувати ракети встановленої кляси. Нарешті, нема домовлености про надійну форму обліку бойових літаків, озброєних крилатими ракетами.

Коли на пресовій конференції у Москві Дж. Бейкера запитали, чи є надія, що протиріччя між двома сторонами щодо роззброєння можуть бути вирішені, державний секретар сказав: „Покищо не можу на це відповісти".

РЕФЕРЕНДУМ В СССР ПОКАЗАВ ПРАВДИВЕ ОБЛИЧЧЯ ІМПЕРІЇ

Москва. — Західні пресові аґентства і акредитовані кореспонденти, особливо ті, які мали змогу ближче приглянутись до практики переведення референдуму комуно-московським тоталітарним урядом, не скривають свого розчарування перебудовною системою президента СССР Міхаїла Ґорбачова і демократизацією з якої залишилися, як каже народ, „ріжки та ніжки" та й більш нічого.

Хоч немає ще остаточних результатів референдуму, який, як відомо, відбувався в неділю, 17-го березня і його висліди заповідають щойно при кінці цього тижня, бо кремлівські диктатори довели країну до такого стану, що й самі всекрайові вибори треба підраховувати кульками „щитами", а не компютерською системою, як це водиться у розвинених західних країнах, але фактичні висліди референдуму вже менш-більш відомі.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Френсис Клайнс інформує, що сьогодні можна говорити про частинну перемогу М. Ґорбачова, не зважаючи на це, що в загальному, якщо говорити про цілий Совєтський Союз, він здобув незначну більшість для затримання союзу, але республіки, які критикують більше чи менше, практику теперішнього керівництва, здобули значно більше. Наприклад, Російська федерація і Україна абсолютно підтримали свій суверенітет і поширення свобід. Ідея суверенности в Україні стала до тієї міри популярною, що за нею проголосувало понад 83 відсотки громадян, а в західніх областях України чотири з п'ятьох голосуючих домагалися повної незалежности, включно до творення свого власного війська і грошевої одиниці та окремої, незалежної від Москви, закордонної політики.

Кореспонденти підкреслюють збільшення національної свідомости в багатьох реґіонах України, включно зі столицею України Києвом. Київські виборці голосували за повною суверенністю України і за поширення прав для республік. Вони повністю підтримали республіканський бюлетень, тобто питання яке випрацювала Верховна Рада України.

Становище союзного уряду відоме: більшість, мовляв проголосували за збереження Союзу. В загальному коло 70 відсотків голосуючих голосували за збереження Союзу, чимало виборців не розуміли питання, хитро-мудро випрацюваного в ЦК КПСС. Для того, щоб притятнути виборців до урн компартія, уряд і КҐБ стосували різні трюки. Наприклад, в Києві продавали пиво і цигарети, в Москві можна було купити помаранчі, і шоколяду, біля деяких льокалів грала оркестра. Брутально поводились чорноберетники і каґебісти у прибалтійських республіках і декого змушували голосувати, або дозволяли голосувати по два-три рази. Сутички повторялися кількома наворотами у Прибалтиці, Молдові, Грузії й інших республіках, які бойкотували референдум. В Російській федерації голосуючі схвалили 78 відсотками голосів процедуру вибору президента СССР всенародним голосуванням.

Виглядає, пише вже згаданий кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Клайнс, в Україні ідея суверенности є дуже популярною, навіть серед військовиків і деякої кількости членів Комуністичної партії. Аналітики вважають, що якщо хтось здобув дійсні, а не фіктивні успіхи, то ними були республіки, а між ними найбільше Україна.

Керівник ТАСС передбачає поворот до холодної війни

Сеуль, Південна Корея. — Аґентство Ассошіейтед Пресс інформує, що керівник совєтського пресового аґентства ТАСС, Лев Спірідонов, під час розмови з кореспондентами в Сеулі, заявив, що у випадку коли З'єднані Стейти Америки будуть вести політику з позиції сили, то не треба виключати повороту до холодної війни між двома надпотугами — Совєтським Союзом і Америкою. „Ніхто хіба не сумнівається, що совєтська мілітарна сила не буде спокійно приглядатися до демонстрації воєнної сили Вашінґтоном, — заявив Спірідонов журналістам, наголошуючи певні події і факти з повоєнної поведінки коаліційних держав на Близькому Сході і в районі Перської затоки,

Совєтському пропаґандистові не сподобався американський патріотизм і святкування американської і альянтської перемоги публічно. „ЗСА опинились в полоні патріотичної евфорії і на цьому тлі проводиться дальша політика президента Джорджа Буша", — заявив Спірідонов, який загравав на корейських сантиментах, підкреслюючи, що в атмосфері холодної війни тяжче буде здійснити процес об'єднання двох частин Кореї в одну державу, як це сталося в Німеччині.

Згідно зі словами Спірідонова СССР не має наміру звертати Японії Курильських островів, не зважаючи на раніші поголоски в цій справі. „Совєтський народ ніколи не уповноважнював свій уряд віддавати Курильські острови", — заявив совєтський представник, який вважає частину японської території „заборолом" проти азійської небезпеки і політичної та мілітарної стабілізації на Далекому Сході. Очевидно, він висловлює думку усіх комуно-московських імперіялістів, які ще сьогодні жалують, наприклад, за східньоевропейськими державами, сателітами Москви, що їх вони використовували на протязі 45 повоєнних років, кажуть політичні спостерігачі.

Працюють над джерелами

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Відновити національну гідність та свідомість без знання своєї історії та культури неможливо. Тому український Гарвард приділяє велику увагу вивченню джерел історії та культури України. Серед вже закінчених проєктів найпомітнішим є монументальний довідник архівів та архівних сховищ України д-р Патриції Кеннеді-Ґримстед (1,107 ст.). Такого видання немає ніде і тому Академія Наук в Києві погодилась перекласти його на українську мову і перевидати.

Архівна праця в Гарварді далі розвивається: розробляється компютерний „банк інформації" для виготовлення покажчиків до архівів, для пошуку інформації тощо. На жаль, нині ще не існує ефективна компютерна програма для азбучного сортування кириличного шрифту. До того ж в українських архівах є сотні тисяч документів написаних різними мовами, (грецькою, латинською, церковно-слов'янською), так що трансліterація (перепис слів на латинські букви) стає непрактичною. Треба створювати компютерну програму для одночасного оперування кількома мовами і в Гарварді сьогодні такі компютерні програми опрацьовують.Їх можна буде використати в наукових центрах України для створення, наприклад, першого українського історичного словника й інших допоміжних довідників.

В Гарварді опрацьовано компютерну систему літер для швидкого та дешевого виготовлення шпальт друку, що складаються кількома мовами, в тому числі й українською. Починаючи вже від восьмого тому „Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства" „Староруські Київські і Галицько-Волинські Літописи: Острозький список (Хлєбніковський) і список Четвертинського (Погодінський)", — який щойно вийшов друком і всі дальші томи „Гарвардської Бібліотеки" тепер підготовлюються за допомогою цієї системи. Її також вже впроваджено в декількох Інститутах Академії Наук УССР, які співпрацюють з українським Гарвардом.

Більшість видань Гарвардського Проєкту готуються з мікрофільмів, які надходять з України. Їх виготовлення справляє особливо багато труднощів українським науковцям. Український Науковий Інститут Гарвардського Університету звернувся до Фонду Катедр Українознавства за фінансовою допомогою, щоб встановити професійну лябораторію для мікрофільмування архівних документів в Києві. Це була б унікальна можливість зберегти ще неопубліковані документи історії України.

Є ще інші проєкти допомоги, як наприклад, встановлення обміну фахівців, чи навіть впровадження компютерської друкарської техніки в Києві й Львові, в інститутах і видавництвах, які ширять українську культуру.

В українському Гарварді нагромаджено багато цінного наукового і технічного досвіду, який потрібний сьогодні в Україні і український Гарвард повинен зробити його доступним. Але нема на це потрібних фондів.

Тому сьогодні дуже важливо є підтримати український Гарвард не тільки для продовження праці над розпочатими науковими проєктами, але теж щоб допомогти в новій технічній праці, яка дає повновартісну і ефективну поміч Україні.

В САН ДІЄҐО, КАЛІФОРНІЯ, розбився приватний літак на покладі якого знаходилось 10 осіб, два пільоти і оркестра відомої співачки Реби Мекінтаєр. З невияснених причин співачки не було на покладі літака і вона тим самим оминула катастрофи. Щасливцями були також два музиканти. Трагедія наступила в п'ятницю, 15-го березня, а в суботу, співачка мала виступити у Форт Вейні, Індіяна, але концерт мусіли відкласти. Федеральна аґенція безпеки на транспорті розпочала слідство, щоб встановити, що було причиною летунської катастрофи.

СОВЄТСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „Московскіє Новості" повідомив, що в Москві живе і відпочиває колишній президент Афганістану Бабрак Кармаль. Крім нього в цьому місті живуть і частинно працюють 17 членів його родини. Двоповерховий будинок Кармаля знаходиться в районі дипломатичних дач і там живе чимало високих совєтських „капіталістів" і членів ЦК КПСС. Осібняк оточений високим муром і охороняється міліцією 24 години на добу. Виглядає, що комуно-московські імперіялісти віддячуються Б. Кармелеві за його вірну службу, — кажуть політичні спостерігачі.

РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ попросила Швецію уділити їй кредит для піднесення економіки. Представник шведського міністра сільського господарства Свен Далін повідомив кореспондентів, що ведуться переговори з представниками РСФСР в цій справі. Російську делеґацію очолює заступник міністра закордонних справ РСФСР Андрей Федоров. Раніше скандинавські країни спробували натякнути про допомогу для Прибалтики проти чого різко запротестували кремлівські керівники.

У СВІТІ

НІМЕЦЬКИЙ НОВИЙ ЖУРНАЛ „Екстра Маґазін" надрукував ревеляційну історію відсунення від влади Лаврентія Берії, керівника совєтських органів державної безпеки (НКВД) за сталінських часів, який свого часу був пострахом для совєтських громадян, навіть вищої партійної і військової ранґи. Л. Берію усунув з Політбюра і ЦК КПСС Нікіта Хрущов, тодішній генеральний секретар ЦК нібито за те, що Берія підтримував на форумі Політбюра ідею створення одної невтральної німецької держави. Як повідомляє згаданий журнал, після смерти Й. Сталіна, перший секретар Комуністичної партії Німецької Демократичної Республіки Вальтер Ульбріхт домагався від керівництва Політбюра в Москві, щоб Східня Німеччина була окремою державою у сфері впливів СССР. Берія, мовляв, мав іншу думку. Тому його арештували і розстріляли в Сухановській тюрмі НКВД під Москвою.

РИМСЬКА ПОЛІЦІЯ ПОВІДОМИЛА про арешт стюардеси венесуельської повітряної лінії „Віяса" у підручній торбі якої працівники державної служби безпеки по боротьбі з наркотиками знайшли сім кілограмів (15 фунтів) кокаїни. Як пізніше виявилося стюардеса належала до контробанди наркотиками і вже не перший раз перевозила з Венесуелі наркотики до Европи. Після допитів виявилося, що вона була пов'язана з цілою сіткою торгівців наркотиками, яких поліціях також арештувала. З огляду на слідство прізвища стюардеси покищо не подали до публічного відома.

НІМЕЦЬКА АВТОМОБІЛЬНА компанія „Даймлер-Бенц" нелеґально постачала до Іраку, через інші країни, зокрема через Іран, військові тягарові автомобілі, продуковані в Німеччині на замовлення іракських „відборців". Відборцями, як пізніше виявилося, було головне командування військ президента-диктатора Саддама Гуссейна і про це знали керівники компанії. Велику частину тягарівок іракці переробляли, знову ж таки з допомогою німецьких компаній, на плятформи для вистрілювання совєтських ракет „Скад", якими, як відомо, Гуссейн обстрілював Савдійську Арабію й Ізраїль. Німецький журнал „Шпіґель" заповів, що друкуватиме цілу серію репортажів про співпрацю німецьких компаній з Гуссейном. Директор компанії Вернер Ніфер заперечив інформацію і назвав її неправдивою.

ПРЕЗИДЕНТ СЕРБІЇ СЛОБОДАН Мілошевич відмовився підпорядкуватись зарядженням федерального уряду і заявив, що він не визнає верховної влади в Беоґраді і відмовляється від членства в Раді Федерації до якої входять представники шістьох республік Юґославії і двох автономних районів. Президія Федерації була встановлена в Юґославії після смерти маршала Бронс Тіта, щоб в такий спосіб запобігти внутрішнім розбіжностям і ревалізаційній боротьбі між республіками. Як тепер показується ці заходи не були успішними.

НІМЕЦЬКІ ЗАСОБИ масової інформації продовжують висловлювати незадоволення німецьких громадян рішенням Совєтського Союзу, секретним й незаконним вивозом з Німеччини до СССР Еріха Гонекера, колишнього диктатора Східньої Німеччини, якого німецька прокуратура обвинувачує у сприянні численних вбивств, що трапилися з його наказу, особливо після побудови в Берліні так званого „Муру ганьби", який розділяв це місто, колишню столицю Німеччини, на вільну і поневолену частини. Злість в німецького народу викликала також заява правного оборонця Гонекера, адв. Фрідріха Вольфа, який заявив кореспондентам, що „він (Гонекер) правдоподібно докінчить свої дні на землі тут", тобто в Москві. І до заяви було відомо, що ґорбачовський консервативний режим вивіз Гонекера не для того, щоб видавати його в руки німецького правосуддя, але для винагороди за його вірну службу комуно-московським окупантам на протязі багатьох років. Совєтські чинники, зокрема Александер Безсмертних і Віталій Чуркін заявили, що канцлер Гельмут Коль був повідомлений про вивіз Гонекера, але федеральний уряд в Бонні нічого не зробив, щоб перешкодити цьому.

В АМЕРИЦІ

ТЕРРІ АНДЕРСОН, кореспондент аґентства Ассошіейтед Пресс, вже шість років перебуває в закладі у ливанських терористів. Приятелі і друзі полоненого журналіста, а також деякі сенатори, конґресмени, дипломати і журналісти, відзначили цю річницю сходинами солідарности із 43-річним кореспондентом і постановили добиватися його звільненн всякими шляхами. Деякі з учасників не змогли втримати сліз і висловлювали надію, що американська спільнота й Уряд президента Джорджа Буша поновлять тиск на терористів, щоб вони звільнили Андерсона з ув'язнення.

МИНУЛОЇ СУБОТИ, 16-го березня під час офіційної паради пов'язаної з днем Патрика, ірляндці висвистали посадника Ню Йорку Дейвида Дінкінса, який дозволив кільком сотням гомосексуалістів і лесбіянок долучитися до офіційної паради і маршував на чолі колони цієї „ірляндської меншини" повних 40 бльоків. На п'ятій авеню на колону посипалися порожні пушки від пива й інші предмети і потік нецензурних слів. В першій хвилині посадникові треба було заслонити голову парасолею, щоб забезпечити її від „бляшаного дощу". Протестуючі домагалися від посадника пояснення і заявляли, що не будуть більше голосувати на його кандидатуру.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Дипломатична метушня

Після того, як державний секретар Джеймс Бейкер відвідав столиці всіх арабських країн, які належать до міжнародної коаліції у війні проти Іраку, а також Ізраїль, він полетів до Москви. Після короткої розмови з міністром закордонних справ Александром Безсмертних і після чотиригодинної наради з Міхаїлом Ґорбачовим, Бейкер заявив, що він „задоволений". Це була дипломатично-куртуазійна заява, бо насправді не було причини до задоволення.

Процес редукції різних родів зброї припинився, бо міністер оборони маршал Язов, від якого тепер залежний Ґорбачов, не бажає собі ніякої редукції. СССР не виконав ще договору про зменшення суходільних військ у Центральній і Західній Европі. Ґорбачов висловився проти будь-якої допомоги повстанцям проти Саддама Гуссейна, бо йому, Ґорбачову, залежить на збереженні Саддама при владі — всупереч політиці Америки і всіх арабських країн. Ґорбачову не залежить на замиренні на Близькому Сході і на замиренні між Ізраїлем та арабським світом, бо традиційна політика Кремля вимагає сіяти неспокій та ловити для себе рибу в каламутній воді. Але СССР покищо все ще є імперією з поважними збройними силами і Міхаїл Ґорбачов все ще є президентом, то треба зберігати *пристойні зв'язки*.

Ґорбачов був потрібний Джорджеві Бушеві, щоб СССР, як постійний член Ради Безпеки ООН, не оголосив „вето" проти будь-якої з 10-ти резолюцій Ради у справі Іраку. Невідомо, чи ЗСА і їх західні союзники не внесуть скарги до ООН проти Саддама Гуссейна, як воєнного злочинця, який знущався над полоненими і цивільним населенням Кувайту. У такому випадку Ґорбачов знову буде потрібний. Але американсько совєтські відносини значно прохололи. Джеймс Бейкер хвалив у Москві виведення військ з трьох прибалтійських країн. Політична мова тієї похвали така, що Америка перестерігає Москву не повторювати висилання військ і танків до Прибалтики і, логічно, до ніякої з 15-ти республік СССР. В СССР є поруч з Америкою найбільше зосередження жидів. До Ізраїля прибуло вже коло 200,000 жидів з СССР. Москва не поможе Заходові у справі ізраїльсько-арабського замирення, але може багато пошкодити. З усіх тих причин треба вживати ввічливої мови у відношенні до Кремля.

Сам президент Джордж Буш теж включився у подорож за кордон, бо не все можна уладнати телефонічними розмовами. Традиційні приязні зв'язки з Канадою, найближчим сусідом, Буш зміцнив подорожжю до Оттави на зустріч з прем'єром Браєном Малруні. У справах закордонної політики не було і нема розбіжностей між ЗСА і Канадою. На острові Мартиніка зустрівся Буш з президентом Франції Франсуа Міттераном. Цей останній згідний з Бушом щодо конечности замирення на Близькому Сході, але незгідний щодо методів. Міттеран підтримує плян палестинців щодо створення окремої палестинської держави, — проти чого є Буш. Він згідний з Бушем, що краще було б, якби з політичної арени зник Саддам Гуссейн. Але він уважає, що це внутрішня справа Іраку. Він признає Ясіра Арафата як лідера Палестинської Визвольної Організації і радить переговорювати з ним, чого не хоче Буш. Міттеран радить розглянути ізраїльсько-арабську проблему на форумі міжнародної конференції, яку скликали б Об'єднані Нації. Буш стоїть на становищі, що Ізраїль і палестинці повинні переговорювати безпосередньо і що не слід втягати туди Арафата, який скомпромітувався своїм союзом і приязню з Саддамом Гуссейном. Ото ж є різниці поглядів між ЗСА і Францією, але і тут і там пам'ятають участь Ляфаєта у визвольній війні Америки та американсько-французький союз у двох світових війнах і та історична приязнь переборе різниці поглядів на тактику.

На острові Багмас Дж. Буш зустрівся з британським прем'єром Джаном Мейджором. Війна проти Іраку наблизила тих двох державних мужів. Джан Мейджор був інколи ще радикальніший у підході до Саддама Гуссейна, як Буш. Як у розмові з канадським прем'єром Малруні, так і з британським прем'єр-міністром Мейджором була повна гармонія. Ясно, що подробиці всіх тих нарад і розмов залишилися засекреченими. Вся дипломатична метушня наставлена на створення нового ладу у світі. Завдання нелегке.

Іван Кедрин

ЗБЕРІГАННЯ МОЛОДІ ПРИ НАЦІЇ

Усі національні групи в усіх чужомовних країнах світу мають найголовнішу і подібну проблему — збереження своєї особовости. І для всіх тих груп існує той сам закон: найпершою передумовою збереження національної особовости є збереження рідної мови. Сьогодні наші земляки в Україні вже знають обличчя української діяспори.

Але яких 10 літ тому страшенно дивувалися, коли стрінули на вулиці Києва туриста з Америки чи Канади і почули, що він говорить плавко українською мовою та признається, що він (чи вона) американський або канадський громадянин — є українцем. Це нам не прийшлося легко. Заробітчанська українська еміґрація в Америці зберегла рідну мову та подиву гідний сантимент до „старого краю", висилаючи туди зі своїх бідних заробітків поважні фонди для „Просвіти", Рідної Школи і церкви у рідних селах. І тут, в Америці, вони, фізичні заробітчанці, будували церкви, Народні Доми, братські союзи та поклали підвалини під ту густу мережу установ і організацій, яка існує нині. Але в історії української громади в ЗСА є сумна сторінка з часу між безпосередньо перед і під час Другої світової війни, коли-то який десяток родин, еліта інтеліґентської верстви, дехто з них на найвидатніших громадських становищах, не дбали за збереження при українстві своїх дітей пієтизмом до рідної мови, — і нащадки тих осіб втопилися в американському „перетоплюючому казані".

Але записалися в часі поміж двома світовими війнами також одиниці, яких можна назвати піонерами нашої сучасної великої громади. Народний танок і народна пісня були головними засобами для збереження молоді при українстві ще тоді, коли не було тут молодечих організацій із Пластом у проводі, не було Шкільної Ради, наукових установ і тисяч наших професіоналістів. Якось забулася вже кольоритна постать Василя Авраменка з його школою українських народних танків на українському „давнтавні" в Ню Йорку. Скаржився я раз у розмові з д-ром Лукою Мишугою, що маестро Авраменко стільки років сидить в Америці, ходить завжди у вишиваній сорочці, в жупані й баранячій шапці, а не навчився англійської мови і не записався до одної з численних у Ню Йорку шкіл танцю. Мишуга мудро відповів: „Слава Богу, що Авраменко цього не зробив. Кар'єри балетмайстра в Америці не зробив би, а перестав би бути тією цінністю для нашої громади, якою був і є".

Для збереження молодого покоління при українстві завжди найпершу і вирішну ролю грали і гратимуть батьки. По справедливості треба ствердити, що тут матері мають більшу заслугу, як їх чоловіки. Кожний з нас напевне знайде між знайомими доказ на це твердження. Відомі конкретні випадки, що мати возила малих хлопців до недільної школи українознавства, до школи танців Роми Прийми-Богачевської чи Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької. Ці дві жінки, подиву гідні діячки української культури, яку з величезною терпеливістю защеплюють своїм учням і ученицям. Сьогодні вже відомо, що знання української мови не шкодить, а допомагає в Америці, яка стала країною багатокультурности на місце колишнього „перетоплюючого казана". Але Рома Прийма-Богачевська і Лідія Крушельницька впоюють своїм вихованцям ще любов до рідного танцю, рідного мистецького слова та до української літератури, з якої Лідія Крушельницька вибирає перлини рідного письменства, що найбільш надаються для передачі інсценізацією і рецитацією. Лідія Крушельницька стала фанатиком своєї культурної праці, яка єднає виховання у рідному дусі й навчання театрального мистецтва, яке вимагає прегарного знання мови. Пригадується її покійний чоловік Леонтій („Льоньо") Крушельницький, за освітою правник, який, хоч не музика фахівець, але був таким ентузіястом пісні, що як диригент втішався великою повагою й авторитетом у хористів нюйоркської „Думки".

Запрошення Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької на низку гостинних виступів в Україні, підписане головою Львівської Спілки Театральних Діячів України, — це заслужене визнання для Лідії Крушельницької. Можна тільки радіти разом із нею і з її студійцями та бажати їй й усім тим, які полетять з нею в Україну: „У щасливу путь!"

Микола Мушинка

Представники видавництва і преси Закарпатської України у Пряшеві

На початку березня у Пряшеві побувала чотиричленна делеґація представників закарпатського видавництва та преси, до складу якої входили: С.В. Лендель — заступник директора видавництва „Карпати", С.К. Ваш — головний редактор „Закарпатської Правди", В. К. Дрогальчук — завідуючий відділом „Закарпатської Правди" та М.С. Горват — закарпатський кореспондент „Голосу України".

В дружній бесіді з чільними представниками Ради Союзу Русинів-Українців Чехо-Словаччини, завідуючим українського відділу Словацького педагогічного видавництва І. Яцкаником, працівниками катедри української мови та літератури, гості із Закарпаття обговорили сучасний стан і перспективи взаємної співпраці між Закарпатською Україною і Пряшівщиною.

Обі сторони констатували, що дотеперішні взаємини аж ніяк не можна вважати задовільними. Якщо до недавнього часу перешкоди у нав'язуванні взаємних контактів робила совєтська сторона, то зараз ці перешкоди роблять керівні органи Словаччини. Основним пунктом переговорів був обмін книжками, пресою та спільні видання ужгородського Видавництва „Карпати" і пряшівського українського відділу Словацького педагогічного видавництва. Під спільною фірмою цих двох видавництв на початку цього року вийшли дві книжки, обі у Пряшеві — „Народний календар на 1991 рік" та антологія дрібної прози українських письменників Закарпаття і Пряшівщини „Веселка Карпат".

Зацікавлення „Народним Календарем" на Закарпатті, як підкреслив С. Лендель, було незвичайно велике, про що свідчить 120,000 попередніх замовлень на це видання. Словацька сторона зіґнорувала ці замовлення і видала книжку тиражем 800 примірників. З них в Україну зможе потрапити не більше половини.

Ще більший інтерес був до 440-сторінкової антології „Веселка Карпат", яка охоплює оповідання 15 письменників Закарпатської України і 15 Пряшівщини. Цю гарно видану книжку з прекрасною передмовою О. Мишанича, випущено у 300 примірниках. Такий тираж не зможе задовольнити навіть авторів, з яких кожний захоче купити не менше 10 примірників книжки із своїми творами, а в Україну не можна буде вислати більше як 100 примірників.

Цілком зрозуміло, що виробнича ціна книжок при таких низьких тиражах — дуже висока. Досі диспропорцію між виробничою і продажною цінами покривала держава. Як буде далі — не відомо. Видавництво не має фондів навіть на видання книжок, зданих вже у виробництво.

Дирекція Словацького педагогічного видавництва у Братиславі обґрунтовує таке варварське ставлення до спільних видань неспроможністю совєтської сторони платити за них конвертабільною валютою.

З цієї причини (та не лише з цієї) інші пряшівські книжки взагалі не потраплять на книжковий ринок України, а у зв'язку з десятикратним підвищенням цін на совєтські видання, від 1991 року книгарні Чехо-Словаччини взагалі перестали замовляти українські книжки в Україні.

Не краща ситуація в ділянці торгівлі пресою, яка знаходиться у крайнє критичному стані. Від 1-го січня 1991 року жодна українська газета чи журнал Пряшівщини не потрапляють ні до індивідуальних передплатників, ні до кіосків України, а жодна закарпатська газета не потрапляє на Пряшівщину. Ще два роки тому міністерство зв'язку УССР замовляло у Пряшеві по 1,000 примірників „Нового Життя", „Дружно Вперед" та „Дуклі" для продажу вроздріб.

Єдиний вихід із положення обидві сторони бачать у прямій торгівлі, торгівлі без посередників, та у прямому обміні продукції видавництв „Карпати" з пряшівським українським видавництвом. Сучасні умови теоретично їм це дозволяють, однак, у пряшівчан зв'язані руки тим, що в них немає ні свого видавництва, ні своєї друкарні. В першому випадку вони залежать від милості чи немилості братиславського Словацького педагогічного видавництва, в другому — від пряшівської дуклянської друкарні (словацької).

Д-р Юліян Мовчан

РІК МОЦАРТА

Двохсотліття смерти геніяльного композитора

I.

У грудні цього року минає 200 років з дня смерти одного з найвидатніших (якщо не найвидатнішого) композиторів світу — Вольфґанґ Амадея Моцарта, композитора всіх жанрів музичної творчости — опер, симфоній, серенад, сонат, фортепіянових мініятюр, церковної музики тощо. Цей композитор, який хоч і прожив лише 35 років, але написав аж 626 музичних творів.

І світ, і Америка гідно відзначають ці роковини великого творця музики. Наприклад, радіостанція ВСПН — 90,3 ФМ Кентського університету в Огайо вже від минулого року кожного для від 12-ої до 1-ої години по полудні передає його музику. Також Метрополітарний Оперний Театр в Ню Йорку впродовж цього року і до літа наступного має у своїх програмах виконати всі музичні твори, які скомпонував Моцарт.

Цікавим, хоч часто трагічним було життя Вольфґанґа Моцарта. Народився він 27-го січня 1756 року в Зальцбурзі, Австрія, в родині Марії та Леопольда Моцартів. Його батько Леопольд, працюючи диригентом архиєпископської оркестри в Зальцбурзі, також був композитором. З семи дітей, яких мали Моцарти, вижили лише двоє — Вольфґанґ і Марія; решта померли ще в ранньому дитинстві. Характерно, що коли Вольфґанґ сам став батьком, з його шести дітей так само лише двоє вижило, решта також померли ще в дитинстві.

Сестра Вольфґанґа Марія теж була обдарована музичним талантом, хоч не таким великим, як її брат. Маючи лише три роки, малий Моцарт вже почав грати на деяких інструментах — у тому числі на арфі, а в чотири роки життя він вже почав компонувати свої власні твори. Побачивши, що Вольфґанґ і Марія володіють музичними здібностями, батько Леопольд вже в їхньому ранньому віці розпочав з ними подорожі по Европі з публічними концертами. І так, у січні 1762 року, коли малому Моцартові було лише шість років, батько забрав його на гостинний виступ до Мюнхену. В тому ж році у вересні вони річкою Дунай попливли до Відня, де в знаменитому Шенбрунському палаці молодий Моцарт виступив із власним концертом, на якому була присутня імператриця Марія Тереза і якій концерт дуже сподобався.

Семирічний Моцарт виступив у 1763 році з віолінним концертом у Франкфурті (між іншим, на тому концерті був присутній тоді 14-ти річний Йоганн-Вольфґанґ фон Ґете). Звідти вони поїхали до Брюсселю та Парижу, де перебували цілу зиму 1763-1764 рр. і де у Версальському палаці в присутності короля Людовика XV-го Моцарт взяв участь у різдвяному фестивалі. У квітні 1764 року він з батьком вже був у Лондоні, де перебув цілий рік і де за свої виступи діставав від короля Джорджа III палкі похвали. У Лондоні, маючи тоді лише вісім років, Моцарт скомпонував свої перші симфонії.

В 1765 році Моцарти лишили Лондон і прибули до Голляндії, де Вольфґанґ-Амадей продовжував компонувати свої твори. Потім — подорож до Бельгії, Ліону (Франція), Женеви, Берна, Цюриху, Авсбургу і, нарешті, знову до Мюнхену та Зальцбургу. Для багатьох залишається загадкою — як у таких умовах постійних подорожувань по чужих країнах молоденький Вольфґанґ-Амадей в таких несприятливих умовах для творчої праці не тільки виступав із своїми концертами, але також спромігся компонувати свої безсмертні твори? Дехто небезпідставно за це робить докір його батькові, мовляв, замість того, щоб сидіти дома і послати свого малолітнього синка до школи, чи прийняти учителів на дім, як тоді було звичаєм, він, Леопольд, мабуть через славолюбство, вирішив з сином товктися по світі...

1768 року родина Моцартів переселюється до Відня, який став центром музичного світу Австрії (а може і цілої Европи). Тут 12- річний Моцарт скомпонував свою першу оперу — La finta semplice.

Але концертові подорожі підлітка-композитора не припиняються. 1770 року, очевидно, в супроводі свого батька, він відвідав Рим. Будучи на авдієнції в Папи Клемента XIV, він дістав від Папи нагороду — Орден Золотої Шпори з титулом „Кавалера".

Побуваючи 1777 року в Маннгаймі, Моцарт там познайомився з талановитою співачкою Алоїсою Вебер. Їхні взаємостосунки дійшли до того, що наступного року вони вирішили одружитися. Але коли Моцарт 1778 року знову відвідав Маннгайм, він побачив, що Алоїса чомусь стала зовсім байдужою до його, і тому про одруження вже не могло бути жодної мови. Це дуже пригнітило молодого композитора, бо Алоїзу він таки любив. В тому ж 1778 році йому довелося пережити ще одну трагедію: перебуваючи з виступами в Парижі, у вересні, там несподівано померла його мати, яка на той раз була його супровідницею (замість батька Леопольда, як це звичайно було під час попередніх подорожей). Довелося матір поховати тамже, в Парижі, у чужій землі, бо перевезти покійну з однієї до іншої країни в ті часи не було такою легкою справою. І лише пізніше — аж 1782 року, Моцарт знову дійшов до психічно-нервового відпруження, коли він одружився з рідною молодшою сестрою Алоїси — Констанцею Вебер, також співачкою. Шлюб відбувся 4-го серпня 1782 року у славній катедральній церкві св. Стефана у Відні.

Закінчення буде.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР З'єднаних Стейтів Америки, перебуваючи в Совєтському Союзі зустрінувся також з представниками прибалтійських республік. Зустріч відбулася у приватному помешканні амбасадора ЗСА Джека Матлока. Джеймс Бейкер висловив надію, що відносини між союзним урядом і республіканськими урядами Прибалтики покращають в майбутньому. Після зустрічі з Бейкером представник Литви в Москві Егідіюс Бачкавскас заявив, що Москва практично не робить жодних потягнень, щоб відпружити ситуацію у Прибалтиці. Кореспонденти інформують, що Бейкер зустрічався також з колишнім міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе.

Стефанія Андрусів

ВОСКРЕСАЄ УКРАЇНА

І щось в мені таке болить,
Що це і є, напевно, Україна.
Ліна Костенко

II.

Лінія національної долі України прокладалася, проорювалася на твердій долоні історії двома плугами-суб'єктами: самим нашим народом як таким „річчю у собі і для себе", і, за чергою чи одночасно, народами-сусідами, які були кровно зацікавлені в тому, щоб він не був окремим народом, лиш „річчю для них". Тому не давали йому природно розвиватися, досягнути висот у всіх сферах мислення, зокрема державного, нав'язували саме їм вигідну поведінку, повороти історичної кривої і ущербне самоозначення: Україна не може існувати сама по собі, лише з кимсь. До могутнього багатоголосого російського хору вірних ленінців у супроводі великодержавної оркестри, яка невтомно співає про те, що вільна Україна можлива лише при „єдиній дії пролетарів українських і великоросійських", що відірвану від „сестри" Україну чекає вселенська самота й безповоротна смерть, органічно вплітаються „єдінонєдєлімські" баси закордонних російських монархістів і навіть час від часу дисканти поляків, які, самі виборсуючись з-під уламків тоталітаризму й залежности, невиправно еґоїстично запитують: „З ким вам буде ліпше? З росіянами чи з нами?" Та виразніше, все гучніше під склепінням Історії починає звучати голос нашого народу: „Нам самим буде найліпше!" Ще глухо, здавлено, бо горло його ще здушене цупкими сестринськими обіймами.

Нині, у час, дай же Боже, щасливого на цей раз відродження, ми знову ставимо перед собою ті два питання. Від якнайповнішої відповіді на них, безжально правдивої, щирої, залежить у великій мірі наш успіх. Звісно, якщо поставимо собі їх усі й усі захочемо шукати на них відповідь. Трагічність нашого становища нині полягає в тому, що готові поставити їх перед собою далеко не всі українці в Україні: багатьом нашим братам і сестрам, особливо на Півдні краю, все одно, ким бути, українцями чи неукраїнцями, а іншим принципово не хочеться бути українцями. Це вони протестують проти запровадження української мови, українських шкіл; це вони обрали депутатів до українського парляменту, які там твердо й безкомпромісно борються проти України. Пасивні українці й активні неукраїнці, мало-росіяни. Залякана голодоморами, розкуркуленням, сибірами більшість і розжиріла на страхові народу, монополії на владу й привілеї меншість. Власне, з таких двох верств складається українство в багатьох районах Східньої і Південно-Східньої України. Основних верств. А між ними — поодинокі патріоти, українські Лицарі Печального Образу, які гуртуються у Товариства української мови імени Шевченка, осередки Руху, намагаються розбудити національну свідомість заляканої більшости, і дістають по плечах кийками змопівців, як недавно в Дніпропетровську, лиш за те, що сміють розмовляти по-українськи. Хоч важко, повільно, та число їх зростає; правда, зростає і аґресивність панівної меншости.

Трагічне й те, що навіть ті, хто хотів би знати і знайти відповідь на вічні українські питання, не завжди можуть знайти. Попри всі декларації, мало що змінилося. І далі відчуваємо гострий дефіцит правди, і далі всі офіційні інституції перебувають на службі в КПСС: радіо, телебачення, газети. Обмеження гласности й правди успішно досягнуто при допомозі значного (у 2-3 рази) підвищення цін на газети і журнали, у вищих школах (та й нижчих теж) — ті самі суспільні предмети з пропаґандою ідей КПСС, хоч з іншими вивісками (фактично всі наші переміни покищо відбуваються тільки на рівні перемін вивісок), із тими самими професорами, які спеціялізувалися на дослідженні „зловорожої діяльности українських буржуазних націоналістів", ті самі, за поодиноким — західньоукраїнським в основному — винятком районні ради, очолені секретарями райкомів... І нині відповіді на ці кардинальні питання — що ми, ким закуті? — мають закриті (спец?) зони, високо обгороджені колючим дротом ідеологічних мітів, сторожовими вишками із снайперами-інтернаціоналістами...

Зараз ми спрагло вияснюємо, хто ми і звідки ми; осмислюємо своє обкрадене минуле, правду про яке поступово вириваємо із лабет заборон, перекручень, спецфондів, спецархівів, з ҐУЛаґів, з-під асфальту на подвір'ях НКВД, — асфальту, яким ці доблесні органи заливали закатовані, почетвертовані, обезголовлені жертви. Осмислення це приводить усіх нас до висновку: без справді суверенної України не буде ні України, ні нас. Але від того „хто ми?" мусимо йти далі — до „які ми?"; що нам може знову завадити бути самими собою, Україною, а не мало-Росією. Закомплексовані багатолітнім рабством, бездержавністю, ми серед інших визначальних прикмет вітальности народу занедбали і такі важливі, як самокритичність, самоіронію, здатність до самооцінки, безстрашне виявлення своїх слабостей, що, єдині, дають можливість цих слабостей позбутися.

Зона умовчування відповіді на те, ким і за що ми закуті, ще ревніше охоронялася; сторожі-інтернаціоналісти на вишках концтабору-держави працювали „без сна и отдыха в измученной душе", втомилися боротьбою з „націоналістами", підслуховуванням, підозрами, доносами, розносами і, ясно, заслужили свої персональні пенсії. Дозволялося сміливо викривати загарбницьку суть „панської Польщі" на Україні, руїнницьку — турків-татар. Що стосувалося загарбницької і руїнницької політики Росії щодо України, то не дозволялося, бо все російське — царське, і большевицьке — на Україні вважалося лише благом для українського народу, який, виявляється, завжди прагнув жити спільно із своїм „старшим братом". Трагічні факти української історії, спричинені політикою Росії, які не вдалося викинути, — порушення царатом умов Переяславської угоди, втрата Україною незалежности, запровадження кріпацтва, заборона української мови тощо, незмінно супроводжувалися оптимістичними фразами про те, що український народ при цьому здобув щось важливіше від непотрібної йому державности — щасливу можливість боротися проти самодержавства разом з великим російським народом. Що ж стосувалося історії новітньої, большевицької, то вона ніяких трагічних фактів, спричинених пануванням на Україні „старшого брата" не засвідчувала: тільки незмінна дружня допомога старшого і мудрішого, щедрість і доброта. Ще донедавна офіційна історіографія заперечувала факт організованого голоду на Україні 1932-33 років, замовчувала Куропати під Мінськом і Биківню під Києвом, приписуючи їх німцям -нацистам, відмовчується на нові й нові свідчення кривавих розправ енкаведистів над західніми українцями в 1939-41, 1944-53 роках. На думку офіційних істориків, якщо хтось заважав українцям у ХХ столітті бути щасливими, то це українські буржуазні націоналісти.

Продовження буде.

„Зелені Зеленим"

Акцію „Зелені Зеленим" заплановано щоби відзначити п'яту річницю чорнобильської катастрофи, в якій 26-го квітня 1986 року вибухнув четвертий ядерний реактор Чорнобильської АЕС. Організації „Зелений Світ" в Україні, Американці в обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) в ЗСА, „зелені" з ЗСА, „Клемшел Аллаєнс" (ЗСА) і Фонд дітей Чорнобиля (ЗСА) започаткували скоординовану акцію „Проєкт вітамінів" і закликають зацікавлених приєднатися.

Ідея спільного вітамінового проєкту між „зеленими" України і „зеленими" Америки зродилася під час подорожі по Америці двох членів управи „Зеленого світу", д-ра Юрія Міщенка і д-ра Анатолія Панова, в листопаді і грудні 1990 року. Вони викликали велике зацікавлення між американцями, а спеціяльно у стейтах Нової Англії.

Пол Ґантер, голова організації „Клемшел Айллаєнс" в місті Конкорд, Н. Гем., і його співробітники були так перейняті ситуацією людей, які живуть у чорнобильській радіоактивній зоні, що зголосилися самі в якийсь спосіб допомогти тим людям. Вони вирішили, що найкращим способом відзначити п'яту річницю чорнобильської нуклеарної трагедії буде допомогти людям, котрі все ще знаходяться в радіоктивних зонах України. Висилка вітамінів буде одним зі способів допомогти тим жертвам.

В ЗСА зацікавлені справою „зелені" будуть збирати вітаміни, або гроші на закуп вітамін, які будуть переслані на руки членів „Зеленого Світу" в Україні для розподілу людям, які живуть в околицях забруднених радіоактивністю і тих вітамін найбільше потребують. Ґантер і його організація розсилають летючки до інших „зелених", до екологічних товариств і до зацікавлених американців, котрі у свій спосіб будуть поширювати відповідні інформації в школах, університетах, суспільних групах і т. п. Крім „Клемшел Айллаєнсу" ще кілька соток екологічних організацій будуть запрошені взяти участь у тому проєкті.

Проєкт „Чорнобиль-5" буде координований організацією Американці в Обороні Людських Прав в Україні, тому що АОЛПУ спонзорувала недавну екологічну подорож Міщенка і Панова. Крім того, Фонд Дітям Чорнобиля поможе в тім проєкті, даючи приміщення для збереження в магазині і транспорт вітамінів в Україну. Зроблено старання приймати на склад вітаміни в центральнім пункті в місті Довер, Н. Дж. Пропонується посилати такі вітаміни: мультівітаміни для дітей і дорослих, яблочну пектину, каротину і вітаміни Ц. Замість вітамінів, можна також післати гроші.

Дотепер більшість різних проєктів цього роду, які були спонзоровані групами і організаціями, обмежувалися виключно до української громади. Вітаміновий проєкт „Чорнобиль-5" є поширеним зусиллям, яке обіймає як американську суспільність так і українську громаду в ЗСА і в Україні. Кульмінаційним пунктом того проєкту буде п'ята річниця Чорнобиля 26-го квітня 1991 року, яка буде відзначена в Києві і в Вашингтоні спеціяльними програмами.

Перша пожертва для вітамінованого проєкту „Чорнобиль-5" надійшла від дітей зі школи Мерімек з міста Челмсфорд, Масс. „Ми, як школа, бажаємо щось доброго зробити для українських дітей. Студенти пожертвували 25 долярів з їх власного рахунку на висилку вітамін дітям", пише Лоріна Маркс, директор школи, а один учень написав поштову картку до АОЛПУ: „Як би тільки більше людей потрудилися заопікуватися ближніми — тоді світ започаткував би нове життя. Бажаю вам щастя!".

Проєкт „Чорнобиль-5" може мати великий політичний вплив на теперішню ситуацію в Україні. Тобто, він дає нам нагоду поширювати інформації про Україну між американським і світовим суспільством: її жалюгідний стан екології, її грізне хемічне і радіоактивне забруднення, її невільничий статус супроти московського уряду, який занедбує власні народи, брак медичної опіки, брак належної поживи, брак контролі над власним промислом і економікою.

Найважнішим довершенням екологічної подорожі в листопаді і грудні 1990 року було це, що американська громадськість зрозуміла і прийняла до відома факт, що єдиною логічною альтернативою до репресій іекологічної байдужності, яку застосовував комуністичний режим супроти України на протязі 73 років, є незалежність України.

За інформаціями слід звертатися до: Americans for Human Rights in Ukraine, 43 Midland Pl., Newark, N. J. 07106; tel.: (201) 373-9729; Fax (201) 373-4755; або до Clamshell Alliance, 80 Main St., Concord, N. H. 03301; tel.: (603) 224-4163.

Грошові перекази можна виписувати на: AHRU Chornobyl-5, 43 Midland Pl., Newark, N. J. 07106; всі пожертви можна відтягнути від податку на рішення Ай-Ар-Ес 12-4-80 і 5-5-83; число Ай-Ар-Ес 222-318-966.

При посилці вітамінів до магазину в Довері слід заадресувати до: Children of Chornobyl Relief Fund, Jan Packing, 100 Harrizon St., Dover, N. J. 07801, повідомити АОЛПУ про посилку і подати такі дані: вага у фунтах, ціна в долярах, кубічний вимір у футах (довжина на ширину на висоту) і адресат: Зелений Світ, Green World. Ukrainian Environmental Association, Kirov Street 5A, Kiev 252021. Ukrainian SSR.

Хай вічною буде їм слава!...

Від давніх часів в українській історії золотими буквами записані геройські вчинки українських жінок, яких щороку в місяці лютому вшановує українська спільнота. Вшановує всіх відомих і невідомих, а їм „ність числа", тих, які свою працю і життя віддали в боротьбі за волю і щастя свого поневоленого, але нескореного народу.

Цьогорічний гідний й достойний апель українським героїням, як щороку, відбувся заходами Відділу Конґресу Українок Канади в неділю, 17-го лютого ц. р. у вщерть заповненій великій залі Українського Культурного Центру, і був під кожним оглядом вдалим.

На тлі гарно прибраної національними кольорами сцени виднів портрет Алли Горської, яка була з нагоди двадцятиріччя з дня її смерти центром уваги у цьогорічних відзначуваннях героїнь. Великий напис „У глибокій пошані українським героїням", прикрашений китицями квітів творили гарну цілість і відповідний настрій.

Програму свята відкрила коротким змістовим словом і привітанням учасників голова Відділу Конґресу Українців Канади Марта Хомин. Сурмач Валерій Кукушкин — член оркестри „Батурин" при Осередку СУМ в Торонті відіграв салют „Поклін Героїням", а учасники стоячи і хвилиною мовчанки вшанували впавших за волю України.

Дальше був виконаний „Монтаж в честь Алли Горської" укладу Аріядни Стебельської у виконанні Софії Костинюк і Максима Трояна — представників української молоді Торонта. Оксана Лесик-Падучак, сопрано, виконала при фортепіяновому супроводі Мії Бах три пісні. Гарний голос молодої співачки дозволяє надіятись на її ще кращі мистецькі успіхи.

Святкове і змістовно глибоке слово виголосила поетеса і визначна суспільно-громадська діячка Дарія Рихтицька з Дітройту. Вона ствердила, що „важко про героїнь говорити, бо маємо їх багато". Перейшовши від історичних постатей аж до новіших часів, вона зупинилась на Аллі Горській, подала деякі деталі з життя інших героїнь, що боролись, терпіли і погеройськи віддали своє життя. Її розповідь сягала від великої княгині Ольги через цілий шлях української історії днів Першої і Другої світових воєн, УПА до страждань в Московських концентраках. Такою нелегкою є доля українського жіноцтва і героїнь. Доповідь викликала живу реакцію і щирі оплески подяки. Доповідачку представила Надя Маланчук, представниця ОУК.

Сергій Николів, скрипаль і Світлана Котляренко, піяністка, виконали Адажіо з Скрипкової сонати Й. С. Баха і Закарпатську Рапсодію А. Кос-Анатольського. Знаменитим був виступ поетеси О. Матещук, яка продеклямувала свій вірш, присвячений подругам по ув'язненю, який витиснув не одну щиру сльозу на очах слухачів, а опісля спонтанну бурю щирих і довготривалих оплесків подяки.

Жіночий хор „Веснівка" під диригентурою Квітки Зорич-Кондрацької виконав „Реквієм Аллі Горській" (муз. Л. Ященка) і „Україно" (слова і муз. Т. Петренка) при фортепіяновому акомпаньяменті Галини Михальчук. Національним гимном закінчено академію-концерт в честь українських героїнь. Всі точки програми були щиро оплескувані за гарне виконання. В цікаво приготованій програмці, окрім змісту імпрези, надруковано цілий ряд привітів від організацій, товатиств, установ і окремих осіб. Щире признання належиться Анні Бурій, Валі Цурковській, Марії Шкамбарі за прикрашення сцени, зібрання привітів для програмки та приготування зустрічі з виконавцями після концерту.

Відділ Конґресу Українок Канади в Торонті, спільно із своїми складовими організаціями, у всебічній праці для добра української спільноти і народу не забуває своїх сестер-героїнь, пам'ятаючи слова Е. Коновальця: „Волі українського народу до самостійного життя не знищать ні ворожі тюрми, ні заслання, бо Україна є незабутнім бастіоном героїв і борців".

Щира подяка належиться пані Дарії Рихтицькій з Дітройту, яка, не жаліючи свого часу і труду, безкорисно приїхала до Торонта, щоби звеличати і віддати честь й шану своїм сестрам-подругам героїням.

Василь Дідюк

Проголосували...

(Закінчення зі стор. 1)

кащина — 88.8, Чернівецька область — 83.2, Дніпропетровщина — 85 відсотків, Вінничина — 89.2, Донеччина — 86.2, місто Севастопіль — 84.2 (за „горбачовській" Союз — 83), столиця — 78.2 відсотки тих, хто воліє бачити Україну у складі союзу суверенних держав. Набагато меншими оптимістами виявилися мешканці Львівщини — 30.1 відсотка, Закарпаття — 69.5, Івано-Франківщини — 52.1 та Тернопільщини 35.2 відсотка.

Результати опитування у трьох областях Галичини такі: за повністю суверенну і незалежну від будь-яких союзних угод Україну проголосували на Львівщині — 89.5 відсотка громадян, які мали право голосу, на Тернопільщині — 85.3, на Івано-Франківщині — 90.1 відсотка.

Про що свідчать наслідки трьох плебісцитів? Поперше про те, що більшість населення України висловилася за союз. Однак, якщо взяти до уваги голоси кількох військовослужбовців, що голосували згідно з наказом згори, плюс тих, хто у силу різних обставин опинився на території республіки під час референдуму, але не є громадянином України, плюс врахуймо численні порушення і маніпуляції на виборчих дільницях, нарешті приплюсуймо сюди ж 17 з половиною відсотків тих, хто попри свої права так чи інакше бойкотував проведення як референдуму так і республіканського опиту — то що в нас виходить? Чи більшість українського народу за Союз? А хто візьметься опитати багатомільйонну українську діяспору (як в СССР, так і поза його межами)? Подруге, за який все ж таки Союз проголосували наші земляки? За союз суверенних держав! За Декларацію про державний суверенітет України! Адже на запитання республіканського бюлетеня дали ствердну відповідь (по-суті — уточнення) не лише ті, хто відпвовів „так" у союзному бюлетені, але й багато тих хто сказав „ні" горбачовському варінянтові Союзу. Іншими словами результати республіканського опиту значною мірою заперечують наслідки всесоюзного референдуму. Нарешті, потретє, референдум і опитування засвідчили — Галичина залишається форпостом українського національного відродження, паростком майбутньої української державности. Однак, свою немалу ролю і громадську зрілість у цих процесах продемонструвала і столиця України. До того ж очевидним є те, що роля Києва поступово зростатиме. Як вчить історія, тип політичного мислення, що формується у столиці централізованої країни, через деякий час пануватиме і у провінції.

Останнє, на чому хотілося б зосередити увагу результати республіканського опитування дають голові ВР України Леонідові Кравчуку, що, на відміну від Бориса Єльцина, провадить набагато поміркованішу власну політику, великий поштовх для подальшої діяльности. З'явилися потужні арґументи для розмов з офіційним Кремлем і ґрунт для остаточного усунення з політичної арени одного з основних опонентів — І-го секретаря ЦК КПУ Станіслава Гуренка, який з усієї сили намагався чинити опір ідеї республіканського опитування. Наскільки вміло скористається Л. Кравчук разом зі своєю командою довірою виборців — покаже майбутнє. Щодо демократів, то на них чекає море роботи.

Продовжують надходити повідомлення з різних реґіонів України про численні порушення під час проведення референдуму та опитування. Десятки громадян, що звернулися цими днями до корпункту, спростовують твердження офіційних осіб про відсутність більш-менш серйозних порушень.

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джордж Буш взяв участь у привітанні вояків в місцевості Самтер, Південна Каролайна. Тисячі зібраних американців, в більшості родин вояків, вітали Президента як героя і, як кажуть кореспонденти, серед величезної товпи народу не було мабуть ні одної людини, яка б в цій хвилині загального піднесення, не підтримувала б Дж. Буша персонально і його політики.

Нюаркська кредитівка розбудовується

Тепер, коли всі наші кредитові кооперативи об'єднані у Світовій Кооперативній Раді і ЦУКА з оборотним капіталом, що становить 1.4 біл. дол. і постійно далі зростає, то наша кредитівка в Нюарку, Н. Дж., як складова частина цієї великої кооперативної родини, також може похвалитися своїми фінансовими досягненнями протягом 33-літнього існування. Цей факт примусив кредитівку йти в ногу з часом і змодернізувати свої приміщення. Відносно цього були пропозиції, щоб кредитівку перенести до іншої місцевости, однак беручи до уваги, що понад 60 відсотків наших членів живе поблизу і в околиці кредитівки, вирішено, що місце теперішнього осідку є ще більш зручне для нас. Бо крім цього є в сусідстві наша церква, школа і Пласт.

Нема сумніву, що, розпоряджаючи понад 38-мільйоновим майном, наша кредитівка пройшла шлях свого феноменального росту, який поклав на її дирекцію поважні завдання стояти в аванґарді росту кооперативного руху і достосовуватися до вимог часу. І саме про ці вимоги часу будемо говорити, бож ріст її капіталу вимагає, щоб забезпечити якнайкращу обслугу для членів кредитівки у всіх фазах її діяльности, а особливо, щоб вона йшла в парі з американськими принципами банкової системи.

Отже паралельно із нашим фінансовим ростом і переходом на модерну комп'ютерську систему і банкові обслуги наших членів, виринула потреба місця для інсталяції комп'ютерського приладдя і обслуги. Це пекуче питання побільшення приміщень було вже на увазі дирекції протягом останніх трьох років і в цьому аспекті були розроблені пляни розбудови теперішнього будинку.

Понад два роки тому дирекція кредитівки запропонувала плян будівництва модерного приміщення для кредитівки і пластової Станиці, яка є нашою сусідкою. У первісному пляні була запропонована угода обох організацій на підставі договору, де б кредитівка і пластова Станиця мали змогу вживати модерний будинок, який задовольнив би вимоги обох інституцій, включно з паркувальною площею. Переговори з управою пластової Станиці не дали бажаних успіхів, і дирекція кредитівки була змушена перевести ремонт і перебудову теперішніх приміщень кредитівки, які вже почалися три місяці тому, що в результаті дадуть нам додаткові кімнати і приміщення для оперативних цілей нашої кредитівки.

Нав'язуючи до перебудови нашого приміщення, ми хотіли б пригадати нашим членам і нашій громаді про потребу розбудови нашої економічної бази, а особливо тепер, коли на Україні починаються нові події і зміни. Крім того, спустошена економічно Україна вимагатиме від нас максимальної економічної допомоги, яку ми могли б їй хоч частинно надати. А це можна б дуже легко виконати, якщо б замість 15 відсотків наших людей, які є нині членами наших кредитівок у діяспорі і при цій кількості наша кооперація виконує дуже важливе завдання супроти нашої громади, 85 відсотків тих, які стоять поза членством у нашій кооперації, стали її активними членами, то це не тільки дало б велику матеріяльну користь індивідуальному членству, але забезпечило б фінансові потреби нашої діяспори і краю.

Отже пам'ятаймо, що наші уділи та позички в чужих установах збагачують їх власників і не дають ніякої користи українській справі. Ваші вклади у нашій відновленій кредитівці збагатять всіх нас і нашу громаду і принесуть дуже потрібну допомогу українському народові. Тому прохаємо всіх тих, які ще не є членами нашої кредитівки, загостили до нас, а дирекція кредитівки і всі її працівники з приємністю вітатимуть вас, як нових членів у наших рядах.

Дирекція Кредитівки

СОВЄТСЬКА ТЕХНОЛОГІЧНА виставка в Токіо, Японія, не викликала належного зацікавлення в японців. Технологія випрацювана совєтськими вченими під час років тривання холодної війни, переважно з військової ділянки, не знайшла позитивної оцінки в Японії, а деякі японські засоби масової інформації критично оцінили праці совєтських вчених .Александер Баранов, присутній на виставці заявив кореспондентам, що він особисто розчарований японською байдужістю. Баранов особисто був виготовив список японських компаній, які повинні були зацікавитись совєтськими винаходами, але ні один представник із згаданого списка не з'явився на виставці. Одним словом, кажуть кореспонденти, виставка зазнала повного удару, а самі вчені почувались скомпромітованими.

Показ народних строїв і мистецтва

17-ий Відділ СУА ім. О. Теліги в Маямі 3-го лютого ц.р. провів прегарну імпрезу для української громади Маямі з полуденком і програмою. Вона відбулася в Українсько-Американському Клюбі Маямі. Численні чості засіли до прибраних квітами столів. Голова Відділу Ірина Ракуш привітала гостей і коротко сказала про діяльність Відділу та пригадала усім, що Відділ починає сороковий рік своєї праці для добра громади і церкви. На відміну від попередніх років, коли Відділ уряджував Вишивані Вечорниці, цього року програма була інакшою.

Отець шамб. Іван Стевинський відмовив молитву. Імпреза розпочалася відспіванням американського гимну та в'язанки українських народних пісень, які відспівали Дана Васєвич і Харина Максимович. ,,Гетьте, думи мої" Лесі Українки продеклямувала Наталка Трач, а Осип Головацький відспівав три пісні з України. Люба Маринюк, яка вела програму, прочитала вірш Оксани Татунчак ,,Верни".

П. Г. Ґаламай, пресова референтка СФУЖО, привітала всіх присутніх. Маленька Таня Сперкач разом із своєю мамою розпочала показ народного одягу, моделюючи суконку, вишиту гуцульським взором. Одна з перших маямських союзянок, Юлія Вишневська, запрезентувала нам старовинну блюзку з околиці Тернополя, одягнувши її до довгої чорної спідниці, що виглядало, як вечірній стрій В руці вона тримала столітню хустку, великий скарб, який вона дістала від своєї матері. Наступними гуцульський одяг показали Дана і Ришард Васєвичі. Строї з нашої квітучої Гуцульщини — постоли, капчурі, киптарі, гуцульська кресаня полонили присутніх. Таня і Івась Венґловські запрезентували нам полтавський стрій. Наталка Трач моделювала пречудовий столітньої давности борщівський стрій. І знов — цікавий полтавський стрій і у нім Галина Хулик. Таня Венґловська у галицькім строї, із села Вербиця, що коло Ходорова. Рукави сорочки покриті вишивкою, гаптований жупан і фартух — з чорного аксамиту. Навіть оригінальні блискучі коралі. Усі були захоплені цим строєм. Це — власність нашої союзянки Соні Микитки, яка привезла зі собою цей стрій, коли приїхала 1930 р. до ЗСА. Наталка Трач вийшла знов, тепер вже в київськім строї. Рукави вишиті ніжними рожами і київською вирізуваною мережкою і до цього — коралі. На закінчення першої частини Харина Максимович демонструвала ґуцульську блюзку.

На фото: Модельки у вишиваних суконках.

Під час перерви висвітлювалась відеострічка про лавреатів фестивалю ,,Червона Рута" у Чернівцях.

Знов переходимо до моделярства. Чим разом вишивка пристосована до щоденного убрання. Х.Максимович в чудовій гуцульській блюзці і у чорній спідниці, Д. Васєвич у чорній блюзці з червоною вишивкою і відповідно завиваною спідницею. Т. Венґльовська вийшла на спортово, штани, вишивана сорочка і киптар. Дуже ефектний стрій на весну чи осінь. І. Венґльовський був у вишитій сорочці з виложеним ковніром і у чорних штанах. А Л. Венґльовська у жовтій суконці з гуцульською вишивкою. Тепер — строї з Буковини, вишивані коралями. Блюзка, яку ми назвали ,,синя", з переважно синім взором в кольорові квіти. На світлі цвіти мов купались у росі. Чудова плахта з ґеометричним узором і біла київська блюзка — ці строї моделювала нам Г. Хулик, якої гарна довга коса додала ще більше краси до тих убрань. Суконку з полотна, вишивану коралями, моделювала О. Сперкач.

На закінчення показу Т. Гурин моделювала своєї роботи суконку зі синім узором і київською меріжкою, а О. Сперкач — білу суконку з київськими рожами, Галина Хулик — білу суконку з чорним яворівським узором і Таня Венґльовська довгу вечорову суконку, вишиту гуцульським взором.

Хотіла б я сказати кілька слів про наших помічників. Показ поміг нам укласти Андрій Ґелембен, який уряджує професійні покази для великих крамниць. Андрій, як і наші модельники, — це діти наших союзянок, чи родин нашої громади. Родичі посилали їх до суботньої школи українознавства на релігію. Наша молодь співає у церковнім хорі й танцює в групі ,,Українські Танцюристи Маямі". Дана Васєвич є інструктором танців, дириґенткою хору і головою Українсько-Американського Клюбу. Ми горді з нашої праці і з того, що зуміли приєднати до неї молодь.

Таня Венґльовська в народному строї.

Під час перерви присутні оглядали виставку народного мистецтва — вишивки, кераміку, дереворити і килими, яку приготували союзянки О. Бульба, І. Трач і І. Бліхарська. Довголітня союзянка Соня Микитка показала нам дуже гарну колекцію ляльок у вишиваних строях. П. Л. Трач подбав про висвітлення відеострічки. Координаторами моделярства були Л. Венґльовська і М. Тершаковець.

Строї позичили нам п. Дума, О. Павлова, С. Микитка, І. Ракуш, Дз. Швед і Т. Гурин, суконки пані Гурин були її власної роботи. Всім їм ми щиро вдячні.

Відспіванням гимну ,,Ще не вмерла Україна'' присутні розійшлися з гарними враженнями.

Мирослава Хойнацька — Тершаковець
пресова референтка
17 Відділу СУА Маямі

Жалібними сходинами вшановано пам'ять св. п. ген. Тараса Чупринки

В неділю, 10 березня, в церкві Христа Царя у Філядельфії, о. митрат Іван Біланич відслужив Службу Божу в пам'ять головного, командира УПА св. п. ген. Тараса Чупринки—Романа Шухевича, сказавши при тому відповідну до хвилини проповідь. Співав в часі Служби Божої церковний хор під дириґентурою Петра Длябоги, колишнього вояка УПА.

Відтак частина вірних перейшла до сусідньої парафіяльної залі щоб взяти участь в жалібних сходинах, якими УВФронт у Філядельфії відзначував пам'ять упавшого в бою з ворогами нашого національного героя.

Сходини відкрив колишній командир УПА Михайло Ковальчин, після чого інг. Лев Іваськів виступив з промовою, давши в ній добру аналізу життя і дії генерала.

Українським національним гимном ,,Ще не вмерла Україна" закінчено ці скромні, але щирі, жалібні сходини.

М. Р.